Список використаних джерел

1. Білоусова С. Академічні жанри в домровій творчості В. Івка і Є. Мілки / С. В. Білоусова // Музичне мистецтво. – Вип. 46 – Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського, 2017. – С. 322–332.
2. Білоусова С. Фольклорна лінія у творах для домри В. Івка, Є. Мілки, О. Некрасова / Світлана Білоусова // Актуальні питання гуманітарних наук. – Вип. 14. – 2015. – С. 55–62.
3. Калабська В. С. Концерт для домри з оркестром В. Подгорного: виконавський аспект / В. С. Калабська // Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університеті імені Павла Тичини / [ред. кол.: Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. – Вип. 15. – С. 370–378.
4. Калабська В. С. Оригінальний репертуар як складовий компонент підготовки майбутнього вчителя по класу домри / В. С. Калабська // Проблеми підготовки сучасного вчителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6852/1/Kalabska_stattya_ppsv_v14.pdf
5. Костенко Н. Є. Харківська домрова школа в контексті музично-виконавської культури України : автореф. дис. … канд. мист., спец.: 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Костенко Н. Є. – Харків, 2009. – 20 с.
6. Левицька І. Навчально-виховний потенціал творів для домри Л. Матвійчук / Ірина Левицька / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://drohobych.net/youngsc/AQGS/2012_2/14.pdf
7. Олійник О. Л. Риторичні засади композиторської та виконавської творчості для домри : дис. … канд. мист., спец. : 17.00.03 – «Музичне мистецтво» / Олійник О. Л. – Одеса, 2016. – 205 с.
8. Репертуар. Вільна енциклопедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Репертуар

Тетяна Сергеєва

ВИДИ РОЗВИВАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА ПІДСУМКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Ураховуючи те, що на етапі підсумків необхідно перевірити розуміння учнями прочитаного твору, з’ясувати правильність зроблених ними висновків та ще раз поглянути на виучуваний твір як на цілісну художню структуру, вважаємо за необхідне проводити такі літературні ігри, зміст і структура яких дозволяють презентувати художній твір в обсязі, визначеному навчальною програмою. Серед останніх перевага

надавалась написанню рекламних проєктів до виучуваного твору; іграм, що передбачають усунення неточностей та виправлення помилок; конкурсам, а також творчим усним та письмовим роботам.

Так, створення рекламних проєктів за прочитаним твором було започатковано ученим-методистом О. Ісаєвою. Дослідниця наголошує на поліфункціональності цього виду роботи, зазначаючи, що він «сприяє розвитку таких читацьких умінь, як творча уява, уважне ставлення до художньої деталі літературного тексту, асоціативність та логічність мислення» [1, с. 274].

Створення учнями реклами до художнього тексту стає можливим лише на підсумковому етапі його вивчення, адже цей вид роботи передбачає не тільки добре знання твору, а й вироблення власної оцінки прочитаного та усвідомлення значення цього мистецького явища. Ураховуючи вік учнів та новизну інноваційного прийому, особливу увагу при створенні школярами рекламних проєктів звертали на необхідність певного підготовчого (навчального) етапу, на якому вчитель-словесник має ознайомити їх з видами реклами, її призначенням, основними принципами та критеріями створення.

Пропонуючи учням виконання цього завдання, наголошували на головній меті рекламного оповіщення – поширення відомостей про художній твір для створення його популярності та привертання уваги потенційних читачів. У процесі бесіди, спираючись на життєвий досвід школярів, було уточнено, що за художнім твором можна зробити друковану, радіо або телерекламу.

Зазначимо лише, що головними етапами в цій роботі стали такі: вивчення інтересів, звичок, нахилів потенційних споживачів рекламної продукції, вибір типу рекламного оповіщення, обдумування структури рекламного проєкту, добір заголовка, звукового та візуального рядів, визначення основних художніх прийомів, що спроможні активізувати увагу аудиторії, тренування в проголошенні.

Так, школярам було запропоновано такі ігрові завдання зі створення реклами за прочитаним твором:

– скласти текст для друкованого рекламного оголошення;
– виконати рекламний постер (плакат);
– продумати зображення на білборді (двосторонньому міському щиті);
– змоделювати рекламний буклет або каталог;
– дібрати заголовок до реклами;
– створити рекламний проєкт для радіоефіру;
– озвучити радіоролик, підготовлений іншими учнями;
– підготувати телевізійний рекламний ролик.

Для створення уявних рекламних роликів для радіо або телевізійного ефірів школярам було надано додаткові рекомендації. Так, учням, які

готували радіорекламу, радили особливо ретельно підійти до моделювання текстового повідомлення, звертати увагу на такі його параметри, як тривалість, обсяг інформації, головну думку, ключові слова.

Підготовлені творчими групами учнів рекламні проєкти за прочитаним твором були проаналізовані в класі за такими критеріями: репрезентативність, привертання уваги потенційних читачів, наочність, виразність, оригінальність, діалогічність, добір та поєднання звукового й візуального рядів, використання засобів активізації уваги (метафоричність, стилізація, широкий план, інтрига, ключові слова тощо).

Зазначимо, що більшість учнів виявила ініціативу у створенні рекламних проєктів за прочитаним твором. Так, відповідаючи на запитання вчителя, чим саме зацікавила їх така робота, серед основних чинників школярі назвали новизну й неординарність завдання, високий інтерес до кіно та телебачення, можливість проявити свої творчі здібності в нестандартній ситуації.

На підсумковому етапі вивчення художнього твору особливого значення надавали літературним іграм, у яких інтелектуальні зусилля підпорядковані змаганню. Спостерігаючи за навчальним процесом, дійшли висновків, що змагальними можна зробити майже всі види робіт, які мають місце на уроці літератури. Необхідною умовою проведення змагальних літературних ігор є ігрова настанова «Хто краще...».

Так, учням були запропоновані такі конкурси: «Конкурс ораторів», «Змагання за звання кращого знавця біографії письменника», «Конкурс літературознавців», «Читацький турнір», «Чемпіонат класу з переказу художнього твору», «Конкурс на кращу творчу роботу (ілюстрацію, робочий зошит, читацький щоденник)» тощо.

На підсумковому етапі вивчення ліричного твору чільне місце відводили конкурсам виразного читання. При цьому звертали увагу на такі аспекти, як розвиток інтересу до виразного читання та урізноманітнення уроків літератури. Засадничим також стало положення про можливість виразного прочитання ліричного твору саме на етапі підсумків, оскільки воно ґрунтується на глибокому усвідомленні авторської позиції, що досягається під час аналізу поетичного тексту.

Отже, використання в процесі навчання на підсумковому етапі вивчення художнього твору змагальних ігор сприяє глибшому осмисленню літературного твору, відкриває можливості для самовираження учнів, виховує толерантне ставлення до інших людей та розвиває навички кваліфікованого читача й естетичні смаки школярів.

Дослідження дає можливість зробити такі висновки:

– на заключному етапі вивчення художнього твору доцільно використовувати літературні ігри, зміст і структура яких презентують виучуваний твір в обсязі, визначеному навчальною програмою;

– серед пріоритетних видів навчально-ігрової діяльності учнів на

цьому етапі необхідно вказати на такі: створення рекламних проєктів за прочитаним твором, виправлення помилок та усунення неточностей у твердженнях, розшифровка криптограм, участь у конкурсах, складання літературних вікторин і кросвордів;

– ураховуючи ігровий аспект художньої творчості, типологічні особливості розвитку молодших підлітків та їх вікові можливості на підсумковому етапі вивчення художнього твору доцільно проводити творчі усні та письмові роботи, що ґрунтуються на принципі гри (написання різних за обсягом і змістом творів-стилізацій, переказів від імені літературного персонажа, складання діафільму чи кіносценарію до прочитаного твору, використання у власних художніх текстах елементів уявлюваної подорожі);

– використання різних видів навчально-ігрової діяльності учнів під час проведення тематичного оцінювання сприяє створенню доброзичливої атмосфери, зменшує їхню тривожність, полегшує сприйняття різних видів тематичної атестації, стимулює творчий пошук і прагнення школярів до розв'язання складніших завдань.

Список використаних джерел

1. Ісаєва О. О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: посібник для вчителя. – К.: Ленвіт, 2000. – 184 с.
2. Наукові основи методики літератури: навчально-методичний посібник / за ред. Н. Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.

Марія Сич

ВИКОРИСТАННЯ ВПРАВ З LEGO НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У сучасних умовах знання в традиційному їх розумінні вже не можуть виступати як основна мета навчання. Більш цінним є здатність до нестандартного, творчого та інтегративного мислення. І розвивати таке мислення можна за умови впровадження освітніх інноваційних технологій.

Упровадження й систематичне використання сучасних інноваційних технологій в освітньому процесі початкової школи сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів, виховання особистості, яка здатна ефективно працювати та навчатись впродовж життя. Відбуваються значні зміни у способі діяльності, стилі мислення молодших школярів. У зв'язку з цим у НУШ дедалі частіше використовують слово LEGO-технологія.

LEGO-технологія розкриває зміст таких компетентностей, як